

MIRADOR

Vicent Pallarés, Margarida Castellano, Carles Camps Mundó i Manuel Molins, a la porta de l'Octubre.

Els Octubre premiem trajectòries consolidades i sumen una nova veu

La 46ena edició dels Premis Octubre de l'editorial Tres i Quatre ha servit per posar en valor trajectòries de llarg recorregut com les de Vicent Pallarés (Andròmina de narrativa), Carles Camps Mundó (Vicent Andrés Estellés de poesia) i Manuel Molins (Pere Capellà de teatre). A ells s'ha sumat una nova veu jove i femenina, la de la guanyadora del Joan Fuster, Margarida Castellano.

Per Xavier Aliaga
Fotografies de Kike Taberner

En el cas del guanyador del premi Andròmina de narrativa, Vicent Pallarés i Porcar, un escriptor nascut a Barcelona el 1951 però arrelat a la Plana Baixa, convé fer una precisió. La seua és una trajectòria llarga, que aranca en català l'any 1993 amb *La immensa solitud de Geneviève Lelouch*, valorada entre la crítica i els escriptors que s'han acostat al seu singular món literari, però també sotmesa a diverses etapes de

silenci editorial. Uns buits que responen a molts factors i que Pallarés afronta amb una humilitat a voltes excessiva. "No crec que sigui per modèstia, però encara no em surt això de dir 'sóc escriptor', em considere una mena d'intrús. Per a mi els escriptors són Rodoreda, Saramago o Cabré", digué.

El premi per *Les llàgrimes d'Orfeu*, una "meta-ficció historiogràfica", com la va definir la portaveu del jurat Carme Manuel arreplegant un concep-

→

→ te de la crítica canadencina Linda Hutcheon, està basada en la vida del guitarrista Francesc Tàrraga. I hauria de servir per reivindicar de nou la tasca de Pallarés, un autor rigorós, d'estil poderós, que confessa que acaba cadascuna de les novel·les "exhaust" per l'esforç creatiu.

Fet i fet, aquesta novel·la sobre Tàrraga és un projecte de gestació complexa, que naix amb un encàrrec que se li fa a l'autor un grapat d'anys enrere per fer un perfil del músic per al programa de Canal 9 *Valencians que fan història*. En el treball de documentació, Pallarés trobà una biografia d'Emili Pujol, un dels deixebles del músic, exhaustiva però amb un to "beatífic i ensucrat".

L'escriptor tractà aleshores de fer una primera novel·la a la qual no li va trobar el to. Anys després, va reprendre el projecte ("em vaig tornar a engrescar amb la novel·la", reconegué) partint de la base que "darrere un geni sempre hi ha una parella que en pateix les conseqüències". És aleshores quan el personatge de l'esposa de Tàrraga, Maria Rizo, agafa volada i presència. El premi a la constància de l'autor ha estat aquest important guardó valorat per un jurat molt ben guarnit en el qual, a més de Carme Manuel, hi havia Josep V. Garcia Raffi, Ramon Pla, Raquel Ricart i Lluïcia Ramis.

Els rastres de Camps Mundó

A diferència de Pallarés, el recorregut i la presència de Carles Camps Mundó (Cervelló, 1948) ha estat molt més constant des del seu debut a principis de la dècada de 1970. D'aleshores ençà, ha conreat diversos discursos poètics, de la poesia visual dels inicis a l'actual, de més discursiva, amb llibres en totes i cadascuna de les dècades anteriors i un pic molt important de reconeixement en la maduresa —premi Carles Riba el 2009 i Serra d'Or del 2014— que s'eixampla amb la concessió del Vicent Andrés Estellés per *El rastre d'uns escrits*. Aquest és un poemari que afronta els grans temes de la tradició poètica —de l'amor a la mort passant pel procés creatiu— dotant-los d'una "veu singular", com va destacar el portaveu del jurat i director de la col·lecció de poesia de Tres i Quatre, Ricard Mirabete. Un llibre "de naturalesa reflexiva i alhora lírica".

El títol respon a la manera d'afrontar la creació de Camps Mundó: durant l'elaboració dels llibres amb un fil temàtic marcat, hi apareixen poemes que responen a uns altres impulsos i s'acaben agrupant en un altre tipus de poemaris.

En *El rastre d'uns escrits*, aquestes composicions ocupen quatre blocs sobre la poesia de l'experiència amorosa de maduresa ("de quan l'amor esdevé tendresa", acotava l'autor), la "sintaxi sentimental" i els records d'infantesa, la reflexió més conceptual i filosòfica i la que fa referència a moments concrets, com ara l'esgarrifosa fotografia del cadàver del petit Aylan, un nen siriana que tractava de fugir de la guerra i trobà la mort. L'últim bloc és el que dona nom

GUANYADORS I

GUANYADORA. D'esquerra a dreta, Carles Camps Mundó (Vicent Andrés Estellés de poesia), Manuel Molins (Pere Capellà de Teatre), Vicent Pallarés (Andròmina de narrativa) i Margarida Castellano (Joan Fuster d'assaig).

al poemari. Un altre jurat reputat, conformat pel mateix Mirabete, Begoña Pozo, Anna Gual, Manuel Forcano i Pere Antoni Pons, fou l'encarregat d'encimbellar aquesta proposta.

Europa sodomítica

La notícia pel que fa a l'apartat de teatre, a més d'haver assenyalat un altre guanyador de solvència contrastada, el dramaturg Manuel Molins (Alfara del Patriarca, 1946), era tot just la recuperació d'aquest apartat, abandonat el 2017. Set anys després, el guardó es reprèn amb el nom del dramaturg mallorquí Pere Capellà, una avinentesa destacada per l'editor de Tres i Quatre Lluïsa Miró. I ho fa premiant *Ratzinger Papa 265 (els àngels de Sodom)*, una obra que el membre del jurat Bernat Joan (el tribunal es completava amb Pilar Almeria

i Francesc Foguet) posà al nivell d'excel·lència d'unes altres de l'autor. Fet significatiu tractant-se d'un autor guardonat en infinitat d'ocasions i que acaba d'obtenir un nou èxit amb *Hamlet canalla*.

Molins, que es va congratular per la recuperació del premi, que ja havia guanyat el 2009 amb *Dones, dones, dones*, aborda en la nova obra el paper d'una Església dominada per la corrupció econòmica i l'homofòbia i revisa en la seua nova obra el concepte de sodomia per recuperar el sentit de "negació de l'altre", de renúncia al deure d'asil simbolitzada en la vergonyant actitud amb els refugiats. "Vivim en una Europa sodomítica", sentencià.

La memòria del jo

Certàmens com l'Octubre, sortosament, també compleixen la funció d'assenyalar noves veus en el

camp de la creació i el pensament. Paradoxalment i gojosa, el premi Joan Fuster d'assaig fou concedit a una jove investigadora, Margarida Castellano (Torrent, 1982), amb un treball, *Passats i presents d'allà i d'ací. Memòria autobiogràfica i jo*, que va aconseguir la unanimitat d'un jurat format per Xavier Antich, Pau Caparrós, Stefano M. Cingolani, Borja de Riquer i Tina Salord. El treball té com a gènesi una investigació l'any 2004 a Mèxic sobre les identitats frontereres i la fascinació pel descobriment d'una autora com Najat El Hachmi, una escriptora en català d'origen marroquí. Un fil del qual va estirar per compondre aquest suggeridor treball.

Enguany, com va explicar Miró, s'han presentat a concurs 149 originals entre les diferents categories. Nombres semblants a les dues darreres edicions, amb 155 i 151 aspirants el 2016 i el 2015. ●